

καθέλκυση

Σάββατο, 11 Φεβρουαρίου 2012

4:17 πμ

Σημασία

Ριξίμο του πλοίου στη θάλασσα.

Εγκυκλοπαιδικα

Καθέλκυση , [καθ.: καθέλκυσις], ονομάζεται κυρίως η διαδικασία εκείνη κατά την οποία ένα πλοίο ή σκάφος εγκαταλείπει το χώρο ναυπήγησης ή συντήρησής του , μόνιμη δεξαμενή ή ναυπηγείο, και με τη βοήθεια κεκλιμένων επιπέδων (launching cradle) ολισθαίνει στη θάλασσα. Καθέλκυση επίσης λέγεται και η διαδικασία της βύθισης της πλωτής δεξαμενής, όπου το ευρισκόμενο σ' αυτή πλοίο μπορεί πλέον να επιπλέει και να εξέλθει απ' αυτή.

Η καθέλκυση μπορεί να γίνει είτε κατά τη πλευρά του σκάφους, όπου και ολισθαίνει κατά πλευρά, είτε από τη πρύμη όπου και είναι η ασφαλέστερη και περισσότερο διαδεδομένη. Για μικρά σκάφη η διαδικασία αυτή γίνεται από ειδική σχάρα πάνω στην οποία και φέρεται το σκάφος και η οποία ολισθαίνουσα αργά - αργά στη θάλασσα εξαναγκάζει το σκάφος να επιπλεύσει και ν' απαγκιστρωθεί απ' αυτή. Σε όλους τους τρόπους αυτούς το πλοίο ή το σκάφος συγκρατείται με αλυσίδες (launching drags) κ.ά. μέσα, προκειμένου η ταχύτητα της διαδικασίας αυτής να είναι ελεγχόμενη. Όταν πρόκειται για καθέλκυση νεότευκτου πλοίου, ή αλλαγής κυριότητας αυτού, τότε της διαδικασίας αυτής προηγείται (συνηθέστερα) το σύγχρονο ναυτικό έθιμο της βάπτισης του σκάφους.

Σημειώνεται ότι για τους τυχόν κινδύνους που μπορεί να εγκυμονούνται κατά το στάδιο της καθέλκυσης ενός πλοίου, και που αφορούν κυρίως θέματα ευστάθειας και έρματος, υφίσταται ειδική ομώνυμη ρήτρα (launching clause) στα ασφαλιστήρια της ναυπήγησης των πλοίων, την οποία και επιβάλλουν πρωτίστως οι Νηογνώμονες.

Το πλοιο καθελκευεται μετά το κτισιμο του με καποια επισημοτητα.

Οι αρχαιοι εκαναν ιδιαιτερες τελετες, οπου ερριναν με κρασι το πλοιο (βλ. θα το βρέξουμε) και οι πιο συγχρονοι αγιασμοις και βρέξιμο με σαμπανια.

Ετυμολογία

Από το κατά (προς τα κατω) και έλκω (τραβάω)

Ξενογλωσσα

Αγγλικά : Launch

Γαλλικά: Lancer > Lancier = Λογχοφορος

Ιταλικά: Lancio βλ. λαντσια = η βαρκα που ριχνεται από το πλοιο χωρις καθελκυση.

Η κοινή ρίζα είναι λατινική από το lancea "ελαφρύ 'δόρυ, ακοντιο"

Η λαντσια βαρκα εχει παρει το ονομα από τα βαλλομενο δορυ.

πβλ. Τυπους πλοιων σαιτα, Φουσα, Βελος και το Αντιτορπιλικό "ΒΕΛΟΣ"1 και τα όμοιού τύπου πλοία : "Ασπίς II", "Λόγχη II" και "Σφενδόνη III". που δειχνουν ότι ηταν προσφιλης η παρομοιωση πλοιων με πολεμικα οπλα.

Εικονες

Sen. Olympia J. Snowe christens the USS Mason and breaks a bottle of champagne across the ship's bow.
Bath Iron Works

Ονοματοδοσία και σαμπανια

Απλή καθελκυση μικρου σκάφους
Κων. Βολανάκης - Ναυτ. μουσείο

Το Βέλος ΙΙ στο Παλαιό Φάληρο

Παράγωγα

Λαντσια.

Βαρκα επιβίβασης και αποβίβασης που ανελκεται στο κατααστρωμα του πλοιου. κάθε φορα που χρησιμοποιειται ριχνεται στη θαλασα από το ιτ.lancio ριχνω στο γιαλο.

Λανσάρω

Εμφανίζω και προωθω προιον στην αγορα. Λεγεται συνηθως για τα προιοντα μόδας.

Free Lancer

Από το Lancer 1580s, "στρατιώτης με λογχη", από το Γαλλικο lancier, from O.Fr. lance (see lance).

Ελευθερος λογχοφορος. Ιπποτης που παρεχει μισθοφορικα τις υπηρεσιες του. Αλλιώς κοντοτιερος (Από το Ιτ. condotta= εκσταρατεία) Αυτος που δεν ανηκει στην υπηρεσια καποιου φεουδάρχη. Σημερα λεγεται με την εννοια ελευθερος επαγγελματιας, μη μισθωτος και αμειβομενος κατ' αποκοπήν.

Αντίθετο

Το αντίθετο της καθέλκυσης λέγεται ανέλκυση, Αραγμα

Συνώνυμα

ριχνω στο γιαλο

ριχνω από τα βάζα

Δεξαμενισμος Νεώτερος ορος για την ανακλυση και καθελκυση με Ναυπηγικη δεξαμενη

Συγγενικά

Τόποι καθέλκυσης και ανέλκυσης.

καρναγίο ή καρυνάγειον, ναυπηγείο, ταρσανάς ή αρσανάς, νεώσοικος, αγκυροβόλιο ή αραξοβόλι:

Αιτιες για ανελκυση/καθελκυση

ναυπήγηση, κτίσιμο, σκάρωμα, [καλαφάτισμα](#), πισσάλειμα, φύλαξη, υφαλοκαθαρισμός:

Υλικά

Μάλθη (> μαλακος, μαλθακος, μαλάκας) ή πιασά ή κατράμι, στουπί:

Εργαλεία

Βάζα, γλίστρα, εσχάρα ή σκάρα, εργάτης, ολκός, πίκια:

Αναφορες

Παροιμιες

Κάνε-το καλο και ριξετο στο γιαλο

Φράσεις

επεσε από τα βαζα

βλ. [βάζα](#)

Θα το βρέξουμε

Παναρχαιο εθιμο επεβαλλε το ραντισμα του νεοτευκτου πλοιου με κρασι. Ηταν ένα ειδος σπονδης στις Θαλάσσιες θεότητες. Στη συγχρονη φρασεολογια εννούμε ότι θα βρέξουμε τον καταπιώνα μας και όχι το πλοιο με κρασι για να ευχηθουμε για το πλοιο.

Μεσ' το νερο

Σημερα το λεμε για να δειξουμε μια σιγουρη μετρηση. Πχ. Αυτή είναι 40 χρονω μεσ' στο νερό. Φυσικά δεν κυριολεκτουμε. Η ηλικια της δεν αλλαζει αν βγει απ' το νερο! Ομως ηταν ενας χαρακτηρισμος τιμης για πλοια. Μεσ' στο νερο δηλ. καθελκυσμενο. Η τιμη περιλαμβανει και τα εξοδα, κυριως ασφαλιστρα, καθελκυσης Πρβλ. το σημερινο «13.000 € με το κλειδι στο χέρι». Πβλ. CIF, FOB, EX FACTORY, Sotto palanco : Ανάλογες φρασεις που δειχνουν τι συμπεριλαμβάνει η συμφωνηθείσα τιμή του ναυλου.

Βιβλιογραφια